



# **ХУДОЖНІЙ СТИЛЬ МОВЛЕННЯ**

*Підготувала:  
учениця 10 класу  
Атаманчук Тетяна*

**Стилїстика** — роздїл науки про мову, який вивчає функціональні стилї — різновиди літературної мови, що обслуговують різні галузі суспільно-громадського життя.

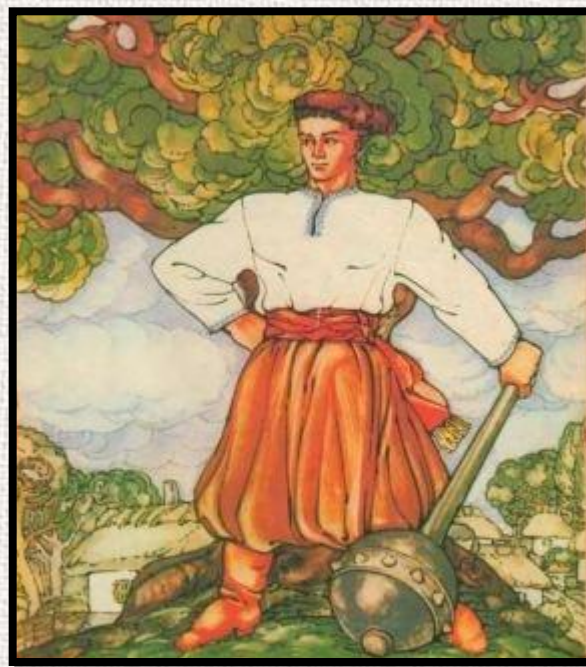


# Стилi мовлення та сфера їх використання

Стилi мовлення	Сфера застосування
Розмовний	Побут, сімейні, дружні стосунки
Науковий	Наука, техніка, освіта
Офіційно-діловий	Офіційні відносини
Публіцистичний	Суспільне життя
Художній	Мистецтво слова (фольклор, художня література)
Релігійний (конфесійний)	Церква, релігія



**Художній стиль** —  
це стиль художньої  
літератури, який  
використовується  
в поетично-художній  
творчості.



**Провідним завданням художнього стилю**  
є вплив на людську психіку, почуття, думки  
через зміст і форму створених авторами  
поетичних, прозових текстів.



## **Взірець художнього стилю:**

Втіхо моя, пісне українська! Мов дотик  
зачарованої історії,

ти зміцнюєш свої сили, кріпиш почування,  
викликаєш жадобу життя,

що таке огидне і безталанне іншої доби!

Велика, незрівнянна, певно, твоя

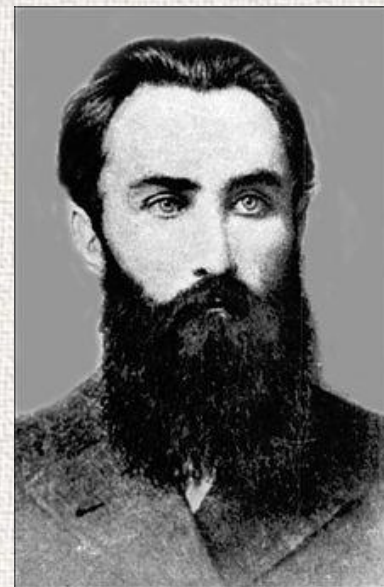
сила, коли ти зачудувала Європу, перейшла нетрі  
Азії, прийнялася в Америці, а може, ще й по інших

сторонах світу. Нехай що знають, те й галасують  
проти твого краю і народу питомого,- твої

найлютіші вороги не втечуть від казкових чарів  
твоєї мелодії, а забувши про всякі

силоміцтва, самі пристають до хору твоїх співак.

І лунаєш ти серед Європи на славу рідної  
країни... (П. Грабовський).



- ***Використання***

- Художній стиль мовлення можна розглядати як узагальнення й поєднання всіх стилів, оскільки письменники органічно вводять ті чи інші складники стилів до творів, надаючи їм більшої переконливості та вірогідності в зображенні подій.
- Цей стиль широко використовується у творчій діяльності, різних видах мистецтва, у культурі й освіті.
- Як у всіх зазначених царинах, так і в белетристиці (красному письменстві) цей стиль, окрім інформаційної функції, також виконує естетичну: впливає засобами художнього слова через систему образів на розум, почуття й волю читачів, формує ідейні переконання, моральні якості й естетичні смаки.



## **Основні ознаки:**

- образність (образ-персонаж, образ-колектив, образ-символ, словесний образ, зоровий образ).
- поетичний опис словом подій у прозових і драматичних творах.
- естетика мовлення, призначення якої — розбудити в читача почуття прекрасного.
- експресія та інтенсивність вираження (урочисте, піднесене, увічливе, пестливе, лагідне, схвальне, фамільярне, жартівливе, іронічне, зневажливе, грубе тощо).
- зображувальність (епітети, порівняння, метафори, алегорії, гіперболи, перифрази тощо; віршована форма, поетичні фігури), конкретно-чуттєве живописання дійсності,
- відсутність будь-якого нормування,
- визначальним є суб'єктивізм розуміння й відображення (світогляд, світовідчуття і, відповідно, світовідтворення автора, спрямоване на світосприйняття й інтелект читача).



## **Основні мовні засоби:**

- наявність багатства найрізноманітнішої лексики, переважно конкретно-чуттєвої (назви осіб, речей, дій, явищ, ознак).
- уживання емоційно-експресивної лексики (синонімів, антонімів, омонімів, фразеологізмів).
- запровадження авторських новотворів (слів, значень, висловів), формування індивідуального стилю митця.
- уведення до творів зі стилістичною метою історизмів, архаїзмів, діалектизмів, просторічних складників та жаргонізмів.
- поширене застосування дієслівних форм: родових (у минулому часі й умовному способі); особових (у теперішньому й майбутньому часі дійсного способу); у наказовому способі.
- широке вживання речень різноманітних типів, синтаксичних зв'язків, особливості інтонування та ритмомелодики.
- представлено абсолютно всі стилістичні фігури (риторичні питання, звертання тощо).





**Щодо родів і жанрів літератури художній стиль поділяють на підстилі:**

**-епічні** (епопея, казка, роман, повість, байка, оповідання, новела, художні мемуари, нарис),

**-ліричні**  
(поезія, поема, балада, пісня, гімн, елегія, епіграма),

**-драматичні**  
(драма, трагедія, комедія, мелодрама, ),  
комбіновані (ліро-епічний твір, ода, художня публіцистика, драма-феєрія, усмішка).

